

Zaaknummer	1545108
Portefeuillehouder	Mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Voorstel	Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid

Aan de raad,

1. Beslispunten

1. De startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid vast te stellen;
2. Regiospecifieke uitgangspunten meegeven als kader voor de deel-RES Gooi en Vechtstreek.
Dit betreft:
 - a. De energiebesparingsopgave in de gebouwde omgeving heeft prioriteit;
 - b. De optimale hernieuwbare-energiemix past bij de unieke regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen;
 - c. Bij het onderzoeken van mogelijke hernieuwbare energiebronnen worden geothermie en aquathermie als opties meegenomen;
 - d. Raadsleden zijn betrokken gedurende het opstellen van de RES en de gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om kaders te stellen;
 - e. We werken samen met onze partners van "Samen op Pad" en inwoners aan de energietransitie.

2. Inleiding

Naar verwachting wordt in het najaar van 2019 het nationaal Klimaatakkoord gesloten. Als onderdeel van het Klimaatakkoord hebben de decentrale overheden afgesproken om een Regionale Energie Strategie (RES) op te stellen die bijdraagt aan de doelstelling om een reductie van de CO₂ uitstoot te bereiken van 49% in 2030. De regio Noord-Holland Zuid (NHZ) is één van de 30 RES-regio's van Nederland. Gooi en Vechtstreek vormt een deelregio binnen RES NHZ.

In de RES wordt uitgewerkt hoe we als energieregio optimaal kunnen bijdragen aan het opwekken van duurzame elektriciteit en de warmtetransitie. In onze energieregio Noord-Holland Zuid is afgesproken dat zoveel als mogelijk gebruik wordt gemaakt van de bestaande bestuurlijke samenwerkingsverbanden. Dit betekent dat er binnen de RES-regio NHZ gewerkt wordt binnen 6 deelregio's, te weten deelregio Gooi en Vechtstreek, deelregio Amsterdam, deelregio Zaanstreek/Waterland, deelregio IJmond/Zuid-Kennemerland, deelregio Amstelland/Meerlanden en deelregio Haarlemmermeer. Elke regio zal een deel-RES opstellen en zo bijdragen aan de uiteindelijke RES 1.0.

Om samen tot een effectieve en kansrijke RES te komen, hebben Gemeenten, Provincie en de Waterschappen in de regio Noord-Holland Zuid een startnotitie opgesteld. Het vaststellen van de Startnotitie RES NHZ door deze partijen geeft bestuurlijk commitment voor het meewerken aan de nationale opgave.

Samen op pad in de Regio Gooi en Vechtstreek

Elke deelregio zal een deel-RES opstellen en zo bijdragen aan de uiteindelijke RES 1.0. Het is daarbij een voordeel dat de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek samen met energiecoöperaties, waterschap, water- en elektriciteitsnetbeheerders, huurdersverenigingen en woningcorporaties sinds november 2017 samenwerken aan de regionale energietransitie. Onder het motto 'Samen op pad' bespreken zij de voortgang in het Bestuurlijk Overleg Energie Gooi en

Vechtstreek (BOEG). Bij het opstellen van de nieuwe Regionale Samenwerkingsagenda 2019-2022 hebben alle gemeenteraden de energietransitie als speerpunt ingebracht, met de volgende doelen:

1. het versnellen van het verduurzamen van de gebouwde omgeving
2. transitie naar een aardgasvrije regio met hernieuwbare energie

3. Beoogd effect

We willen en moeten voldoende bijdragen aan de landelijke doelstelling, waarbij het uiteindelijke landelijke effect een CO₂-reductie van 49% in 2030 ten opzichte van 1990 moet zijn. De voor 2030 te realiseren resultaten van de regionale energiestrategieën zijn: 1) een landelijke opwekking van 35 TWh duurzame elektriciteit, 2) de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en 3) de daarvoor benodigde energie-infrastructuur.

4. Argumenten en onderbouwing

1. De startnotitie beschrijft randvoorwaarden, ambities en het proces om tot een kwalitatief goede RES te komen. In de startnotitie worden nog geen inhoudelijke keuzes gemaakt.
2. Met het vaststellen van de regiospecifieke uitgangspunten geeft de gemeenteraad een inhoudelijke en procesmatige opdracht mee bij het opstellen van de deel-RES Gooi en Vechtstreek.
 - a. De CO₂ uitstoot in onze regio komt voor 70% van energiegebruik door de gebouwde omgeving. Vanwege het relatief hoge aandeel gebouwen met een laag energielabel, liggen hier de meeste kansen om de CO₂ uitstoot terug te dringen. Verder is vermindering van de energievraag een efficiënte en kosteneffectieve manier om CO₂ te reduceren. Ten slotte maakt het de investeringsopgave in het energienet in de toekomst minder groot.
 - b.
 - De RES heeft op meerdere manieren gevolgen voor de openbare ruimte, daarom zorgen we voor een integrale aanpak waarbij verschillende beleidsterreinen worden betrokken. De RES wordt onderdeel van de gemeentelijke omgevingsvisie en uiteindelijk van het omgevingsplan.
 - We willen de unieke landschappelijke en ruimtelijk kwaliteiten van onze regio behouden terwijl we werken aan de energietransitie.
 - En we willen waar mogelijk de economische kansen van de energietransitie voor inwoners benutten.
 - c.
 - We benoemen de opties geothermie en aquathermie specifiek omdat hier landelijk minder aandacht voor is, terwijl deze bronnen vooral in onze regio relevante mogelijkheden zijn om op een duurzame wijze in warmte te gaan voorzien en de unieke landschappelijke en ruimtelijk kwaliteiten van onze regio te behouden.
 - De energiekansenkaarten, die we vanuit "Samen op Pad" op basis van onderzoek hebben opgesteld, laten mogelijkheden zien voor zowel geothermie als aquathermie in onze regio.
 - d. De inrichting van het bestuurlijke proces moet raadsleden optimaal in staat stellen hun rol te nemen. Dit is ook reden om deze startnotitie voor te leggen aan de gemeenteraden. Daarnaast wordt in maart 2020 de concept RES ter besluitvorming aan de raden voorgelegd.
 - e. We willen samen met onze maatschappelijke partners tot een gedragen en gedeelde energiestrategie komen. Op die manier profiteren zo veel mogelijk mensen van de kansen die de energiestrategie biedt en worden inwoners tegen negatieve effecten beschermd.

5. Houd rekening met en onderbouwing

Bij besispunt 1:

1. Het opstellen van de RES is een complex proces met veel stakeholders. Er zijn in de RES NHZ 29 gemeenten en verschillende waterschappen betrokken in het besluitvormingsproces. Het risico bestaat dat de ontwikkeling 'stroperig' wordt en/of dat lokale besluitvorming het bereiken van het gezamenlijke doel belemmert. Aan de andere kant willen we de invloed van de lokale democratie bewaken. Het opstellen van een deel-RES per regio vergroot de invloed van gemeenteraden en stelt raden in staat op een concreter niveau invloed te hebben. Daarnaast bepaalt elke gemeente zelf welke mogelijke maatregelen binnen de gemeentegrens (kunnen) worden genomen.
2. Het is nog onduidelijk hoeveel middelen precies per regio beschikbaar zijn. Voor het ontwikkelen van de RES 1.o., organiseren van bijeenkomsten en ondersteunen bij inwonersparticipatie zijn middelen beschikbaar. Hoeveel middelen er na 2021 beschikbaar zijn voor het blijven ontwikkelen en uitrollen van de RES is nog onduidelijk.
3. De energietransitie is voor inwoners een technisch onderwerp waar tegelijkertijd emotie bij komt kijken. Zolang het een strategie is, lijkt het een abstract verhaal. Totdat de strategie wordt uitgevoerd en concrete impact heeft voor inwoners. We communiceren daarom vanaf het begin met inwoners en zorgen dat ze mee kunnen doen en praten. Vanuit de RES regio worden we hierbij ondersteund.

Bij besispunten 1+2b.

Betrokkenheid bij de RES zal de komende jaren toenemende ambtelijke capaciteit vragen, indien we als Gooise Meren grip willen houden op het proces en de uitkomsten. Daarnaast vraagt de ambitie om de energiestrategie integraal op te pakken en te verbinden aan andere ontwikkelingen in de openbare ruimte, met inzet van meerdere ambtenaren.

6. Duurzaamheid

Dit voorstel richt zich op het terugbrengen van het broeikaseffect. Idealiter worden in het proces ook de twee andere p's (people en profit) gestimuleerd.

7. Financiële onderbouwing

Het Rijk voor stelt voor 2019, 2020 en 2021 per jaar 22,5 miljoen euro ter beschikking voor ondersteuning van het Nationale Programma RES. Daarvan is 12 miljoen euro per jaar beschikbaar voor ondersteuning van het RES-proces in de dertig regio's. Voor RES-regio Noord-Holland Zuid is dat €2,55 mln. Deze middelen komen beschikbaar na ondertekening van het Klimaatakkoord. Vooruitlopend hierop is in 2019 reeds gestart met de voorbereidingen voor RES NHZ (en RES NHN), waar de nu voorliggende Startnotitie RES NHZ het resultaat is. De provincie Noord-Holland financiert dit voor om zo geen tijd te verliezen om te werken aan de energietransitie, in afwachting van toekenning van middelen vanuit het Klimaatakkoord. In de startnotitie wordt geen financiële bijdrage van gemeenten gevraagd. Wel dienen gemeenten voor ambtelijke capaciteit te zorgen.

8. Communicatie en participatie

Na de vaststelling van de startnotitie wordt een participatieproces gestart. Lokaal (gemeente) en per (deel)regio worden thematische en ruimtelijke ateliers georganiseerd, om informatie en input op te halen voor de RES en de samenleving te betrekken bij de opgave van de RES. De gemeenten worden hierbij ondersteund door het programmateam van RES Noord-Holland Zuid.

Het gemeenschappelijke ondersteuningsprogramma vanuit de RES NHZ, biedt de mogelijkheid om informatieve sessies en werksessies te organiseren. De sessies zullen voor zowel raadsleden,

stakeholders zoals de corporaties als inwoners georganiseerd gaan worden. Ook maken we als Gooise Meren gebruik van onze eigen communicatiecampagnes en participatiekanalen, waaronder Samen Sneller Duurzaam.

9. Uitvoering / tijdpad / evaluatie

De startnotitie is het begin van een cyclisch proces om te sturen op de energietransitie. Het RES-traject kent een doorlooptijd tot 2030. De werkzaamheden voor 2019 en 2020 zijn met name het vinden van gebieden voor de opwek van hernieuwbare energie, om zo vanuit de regio bij te dragen aan de landelijke opgave voor 35 TWh aan duurzame energie in 2030.

Eerstvolgend moment in de besluitvorming is het vaststellen van de concept RES in maart 2020. Een jaar later zal de RES 1.0 ter besluitvorming aan u worden voorgelegd. Na de vaststelling van de RES 1.0 wordt de ruimtelijke opgave verankerd in het omgevingsbeleid. De RES wordt vanaf 2021 elke twee jaar gemonitord, geactualiseerd en opnieuw door u vastgesteld. Behaalde resultaten, ontwikkelingen rond warmtebronnen en locatiekeuzes voor hernieuwbare opwek worden doorgevoerd in de geactualiseerde RES.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester

Bijlage(n)

1. Startnotitie RES Noord-Holland Zuid

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel 'Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid' met zaaknummer 1545108 van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit

1. De startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid vast te stellen;
 2. Regiospecifieke uitgangspunten meegeven als kader voor de deel-RES Gooi en Vechtstreek.
- Dit betreft:
- a. De energiebesparingsopgave in de gebouwde omgeving heeft prioriteit;
 - b. De optimale hernieuwbare-energiemix past bij de unieke regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen;
 - c. Bij het onderzoeken van mogelijke hernieuwbare energiebronnen worden geothermie en aquathermie als opties meegenomen;
 - d. Raadsleden zijn betrokken gedurende het opstellen van de RES en de gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om kaders te stellen;
 - e. We werken samen met onze partners van "Samen op Pad" en inwoners aan de energietransitie.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van de gemeente Gooise Meren,
gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier

De voorzitter

Mevrouw drs. M.G. Knibbe

drs. H.M.W. ter Heegde